

**SPOMEN-DOM IVAN
MATETIĆ RONJGOV /
USTANOVA IVAN MATETIĆ
RONJGOV**

LOVORKA RUCK

Glazbena škola Ivana Matetića
Ronjgova, Rijeka
lovorkaruck@gmail.com

Spomen-dom *Ivan Matetić Ronjgov* smješten je u preuređenoj rodnoj kući skladatelja i melografa Ivana Matetića Ronjgova u Ronjgima pokraj Viškova, u Primorsko-goranskoj županiji. Kuća je zaštićeni spomenik i upisana je u registar nepokretnih spomenika kulture te ima

značenje kulturnog dobra. Akciju osnivanja Spomen-doma Ronjgi, prikupljanja Matetićeve ostavštine te vrednovanje njegova rada i djela u početku je vodio Odbor za proslavu 90. obljetnice rođenja Ivana Matetića Ronjgova, osnovan 1969. godine pri Kulturno-prosvjetnoj zajednici Rijeka.

Spomen-dom Ronjgi osnovan je 1977. godine.¹ Na prvom katu kuće su prostorije Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov*, a u prizemlju je restoran *Ronjgi*.

Melograf i skladatelj Ivan Matetić Ronjgov (Ronjgi, Viškovo, 1880. – Lovran,

¹ Usporediti: *Ivan Matetić Ronjgov, zbornik* (ur. Vladimir Tadejević). Kulturno-prosvjetno društvo *Ivan Matetić Ronjgov*, 1983. te fotomonoografiju *30 godina Spomen-doma Ivana Matetića Ronjgova, Kanat – literati - beseda* (ur. Ljubomir Stefanović), Ronjgi, Rijeka: Ustanova *Ivan Matetić Ronjgov*, 2009.

Slika 1. Spomen-dom Ronjgi; snimio: Boris Sušan

1960.) jedan je od najznačajnijih riječkih skladatelja, glazbenik koji je obilježio 20. st. Povezanost s rodnim selom Ronjgima (Viškovo, nekad Sv. Matej) u Kastavštini iskazao je i dodavanjem odrednice Ronjgov svom prezimenu. Glazbeničko je djelovanje posvetio očuvanju tradicijske glazbe svojega zavičaja te skladanju na temelju njezinih obilježja. Završio je učiteljsku školu u Koprju te diplomirao kompoziciju na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (kod prof. Franje Dugana). Djelovao je kao učitelj u mnogim istarskim mjestima (Žminju, Barbanu, Kanfanaru, Sv. Petru u Šumi, Gologorici, Pićnu, Klani, Opatiji), zatim je bio gimnazijski nastavnik glazbe u Sušaku (gdje je osnovao i privatnu glazbenu školu), bio je tajnik i profesor glazbenog folklora Muzičke akademije u Zagrebu te profesor riječke glazbene škole (koja je kasnije, kao i pulska glazbena škola, nazvana njegovim imenom). Uz 80. rođendan odlikovan je Ordenom rada I. reda.

Matetić je nastavio Brajšino istraživanje istarsko-primorske narodne glazbe te riješio problem njezina bilježenja i latentne harmonije (teoretski spisi *O istarskoj ljestvici*, *O bilježenju istarskih popijevki*, *Još o bilježenju istarskih popijevki*). U traganju za ljestvičnim sustavom koji će omogućiti što vjernije melografitiranje tradicijske glazbe Istre, kvarnerskih otoka i Hrvatskog primorja, a potom i skladanje, osmislio je četiri tipa *istarske ljestvice*. Cjelokupni Matetićeve skladateljski opus možemo podijeliti na dvije osnovne skupine: skladbe nastale na temelju istarsko-primorskoga glazbenog idioma te na rane i prigodne radove skladane u dursko-molskom tonalitetnom sustavu. Nakon postavljanja teorije o *istarskoj ljestvici*, Ronjgov je 1920-ih godina počeo

obrađivati narodne pjesme. Gotovo cjelokupan Matetićeve opus pripada vokalnom odnosno vokalno-instrumentalnom stvaralaštvu. Učiteljima i djeci namijenio je *Čakavsko-primorsku pjevanku*, zbirku od 128 dvoglasnih napjeva, od kojih su većina melografski zapisi, ali nekoćicina su i izvorne skladbe. Gotovo sva Matetićeve djela pripadaju vokalnom stvaralaštvu (zborovi *a cappella*) odnosno vokalno-instrumentalnome (solo popijevke *Galijotova pesan*, *Moja zemja* – dvopjevi). Najpoznatije su zbornice *a cappella* skladbe *Ćaće moj*, *Roženice*, *Malo mantinjade v Rike na palade*, *Mantinjada domaćemu kraju*, *Naš kanat je lip te Na mamin grobak*. Obradujući izvorno dvoglasne napjeve ili skladajući u ozračju istarsko-primorske glazbe, Matetić se u harmonizaciji tzv. *istarske ljestvice* često koristi smanjenim kvintakordom i smanjenim septakordom, dok je obvezni završetak dijela ili cijele skladbe u unisonu. Melodijski praelement je interval male terce. Bard istarsko-primorske glazbe svojim je skladbama dokazao vrijednost glazbenog idioma svojega zavičaja te pokazao onima koji su ga željeli slijediti kako se na temelju narodnoga glazbenog blaga može krenuti novim glazbenim putovima. Spomen-dom Ronjgi sjedište je Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov* Ronjgi – Viškovo, koja je nastala iz Kulturno-prosvjetnog društva *Ivan Matetić Ronjgov*, osnovanoga 1978. godine. Ustanova u kulturi *Ivan Matetić Ronjgov* Ronjgi – Viškovo utemeljena je 1994. godine odlukom Skupštine Primorsko-goranske županije.² Od samog utemeljenja voditelj Kultur-

² Usporediti izvještaj o radu Društva za 1978. godinu objavljen u zborniku *Ivan Matetić Ronjgov*, str. 590-593.

M. U. Panču 1) **Naš kanat je lip.**
Ljubo Brgić *I/8* **Ivan Matetić Franjgov**
1956.

Andante (52), *affettuoso*
S. A. *lip, lip, lip* *i mi ga ja-ro vo-mo*
T. B. *Naš kanat je lip* *lip, lip*

Allegro più *a tempo*
p *naj naj naj* *naj naj naj naj naj naj naj naj* *o-ja mi-ra me-ra-mi*

Ten. *so-lo* *no-ri-ce mo-ja*
Bari.

accelerando molto *a tempo*
S. *lip, lip lip, lip*
A. *lip, lip*

Andante tempo *Tutti*
Ten. I. *f Naš kanat je lip, lip*
Ten. II. *f Naš kanat je lip, lip* *f lip*
Basi. *f*

1) *Trovato mi ingabbeni pčinja vid.*

Slika 2. Autograf skladbe Naš kanat je lip

no-prosvjetnog društva bio je maestro Dušan Prašelj, Matetićeve učenik.³ Nakon dugogodišnjeg ravnatelja Dušana Prašelja, današnji je ravnatelj prof. Darko Čargonja također glazbene struke. Ciljevi Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov* jesu očuvanje kulturne baštine, autohtonog folklora te oživljavanje starih narodnih običaja primorskog kraja, upoznavanje baštine i uključivanje mladih naraštaja u te aktivnosti te popularizacija *domaće besede i kanta*, kao i podizanje kvalitete turističke ponude. U programima Ustanove izuzetna

Slika 3. Glazbena učionica; snimio: Boris Sušanj

³ Dirigent, skladatelj i organizator glazbenog života Dušan Prašelj (Sušak, 1931.), Matetićeve učenik u riječkoj glazbenoj školi, diplomirao je na Teoretsko-pedagoškom odjelu Muzičke akademije u Zagrebu te dirigiranje na Visokoj muzičkoj školi u Beču (kod H. Swarovskog). Bio je profesor glazbene škole *Ivan Matetić Ronjgov* u Rijeci, čembalist Zagrebačkih solista, dirigent i direktor Opere NK *Ivan Zajc*, savjetnik u SIZ-u kulture Rovinj i tajnik *Rovinjskih muzičkih susreta*, tajnik/ravnatelj KPD-a *Ivan Matetić Ronjgov*, profesor Pedagoške akademije u Puli te riječkoga područnog odsjeka MA-e Zagreb. U Zagrebu je osnovao i vodio zbor Društva Primoraca i Istrana te bio zborovođa APZ-a *Ivan Goran Kovačić* i *Bečkih madrigalista*, a u Rijeci je bio dirigent KUD-a *Mladost* i KUD-a *Jedinstvo* te zbora *Dr. Matko Laginja* iz Klane. Osnovao je zborove Muzičke škole *Ivan Matetić Ronjgov*, *Jeku Primorja* te Riječki oratorijski zbor *Ivan Matetić Ronjgov*. Nastupao je u zemlji i inozemstvu te osvojio velik broj nagrada i priznanja. Nastavljač je Matetićevih ideja, bavi se melografskim i snimanjem folklorne glazbe za radioemisije te uređivanjem notnih izdanja. Piše zbarske skladbe, a od opsežnijih radova najpoznatije su kantate *Naš domaći glas*, *Bašćanska ploča*, *Trsatski spomen*, *Staroslavenska misa* te *Missa ritmica latina*.

se važnost pridaje čakavskom izričaju, a njezino djelovanje obuhvaća ove segmente: glazbeno-scensku, muzejsku, izložbeno-galerijsku, izdavačku, bibliotečnu, zaštitu baštine, manifestacijsku i znanstvenoistraživačku djelatnost. Dok je u glazbeno-scenskoj djelatnosti (priređivanje koncerata, glazbeno-scenskih tribina, aktivnosti glazbenih sekcija) i u većini manifestacija (*Matetićeve dani*, *Mantinjada pul Ronjgi*, *Kanat pul Ronjgi*) prezentacija glazbe osnova, i u svim je ostalim navedenim djelatnostima uvelike zastupljena i prezentacija glazbe i glazbene građe.

Ustanova *Ivan Matetić Ronjgov* u svoju opću djelatnost uvrštava glazbenu učionicu, Matetićeve spomen-sobu te pohranu i zaštitu rukopisne građe. Glazbena učionica-slušaoonica najveća je prostorija u Spomen-domu. Suvremeno je opremljena za audioreprodukciju i videoreprodukciju, a u zidnim se vitrinama nalaze faksimili Matetićevih autograma.

Pretpostavlja se da je u prostoriji u kojoj je danas spomen-soba rođen Ivan Matetić. U spomen-sobi su izloženi svi dokumenti bitni za Matetićeve život i stvara-

Slika 4. Spomen-soba; snimio: Boris Sušanj

laštvo (fotografije, faksimili dokumenata, osobni predmeti, harmonij na kojemu je svirao itd.). Ta je soba izložbeni nukleus Spomen-doma te je temelj muzejske djelatnosti Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov*.

U spomen-domu je pohranjena i vrijedna arhivska građa – ostavština Ivana Matetića Ronjgova te rukopisi i prijepisi skladbi Matka Brajše Rašana. Glavnina Matetićeve ostavštine preuzeta je od skladateljevih kćeri, Vjere Matetić i Ivke Matetić Damjanović. Najveći dio građe prikupljen je i pohranjen u Spomen-dom Ronjgi u razdoblju 1978. – 1982. godine. Tijekom sljedećih godina članovi Kulturno-prosvjetnog društva *Ivan Matetić Ronjgov*, s Dušanom Prašeljkom na čelu, uložili su velik trud u dopunu te skladateljeve ostavštine. Ponajprije, nastavljena je potraga za Matetićevim autografima i prijepisima određenih skladbi koje su nedostajale, kao i za njegovom korespondencijom. Ostavština se sastoji od rukopisnih nota, tiskanih nota, knjiga, korespondencije, Matetićevih bilježaka, dokumenata, fotografija i osobnih predmeta. Najvredniji je dio Matetićeve ostavštine rukopisna notna ostavština (melografski zapisi i skladbe.)

Matetićeve rukopisne notne ostavštine sadržava 1024 arhivske rukopisne jedinice. Za sve su rukopisne jedinice ručno ispunjeni tipizirani arhivski formulari. Sređivanje i obrada glazbenih izvora u Hrvatskoj provodi se u sklopu projekta Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske pod brojem 213001 i pod vodstvom dr. Stanislava Tuksara, koji je i izradio spomenuti formular.

U 1024 rukopisne jedinice obuhvaćeni su autografi skladbi, prijepisi Matetićevih skladbi (iz pera samog skladatelja ili nekog drugog prepisivača), prijepisi skladbi drugih autora i prijepisi narodnih napjeva, Matetićevi melografski zapisi te, konačno, Matetićevi školski odnosno studentski zadaci iz harmonije, kontrapunkta i orkestracije. Osim ispunjavanja tipiziranih arhivskih formulara, rukopisna notna građa iz Matetićeve ostavštine katalogizirana je i u računalnom programu ISIS. Od 1024 rukopisne arhivske jedinice u računalnom programu nije katalogizirano 390 njih. U programu ISIS katalogizirani su svi rukopisi i prijepisi skladbi. Mnoge Matetićeve rukopisne arhivske jedinice čine kajdanke/bilježnice, notni arci čiji su sadržaj melografski zapisi i autografi/prijepisi skladbi. Ukupno, u programu ISIS katalogizirano je 635 arhivskih jedinica. Svi su notni rukopisi popisani prema standardima programa ISIS, koji je kompatibilan s RISM-ovim programom popisa muzikalija (*Répertoire international des sources musicales*) i temeljni je program za popisivanje svih glazbenih arhiva i zbirki.

Slika 5. Autograf skladbe Roženice

Slika 6. Mantinjada pul Ronjgi; snimio: Boris Sušan

U spektru raznovrsnih aktivnosti kojima je cilj čuvanje i promicanje autohtonih zavičajnih vrijednosti Kulturno-prosvjetno društvo *Ivan Matetić Ronjgov* organizira i znanstvene/stručne skupove – pogovore. Pogovori su osnovni pokazatelji znanstvenoistraživačke djelatnosti Ustanove kojima je cilj upozoravanje na značaj velikana čiji je rad ostavio dubok trag u istarsko-primorskoj regiji. Na temelju proučavanja života i djelovanja pojedinih značajnih ličnosti – književnika, umjetnika i drugih koji su svojim djelovanjem zadužili primorsko-istarski kraj, stručnjaci određenih područja na stručnim/znanstvenim skupovima izlažu svoje spoznaje široj javnosti. Znanstvene/stručne skupove – pogovore Ustanova organizira jedanput do dvaput u godini. Tekstovi s pogovora objavljuju se u zborniku *Ivan Matetić Ronjgov*.

Godine 1980. organiziran je prvi znanstveni skup, posvećen 100. obljetnici rođenja Ivana Matetića Ronjgova. Od tada do danas pogovori su bili posvećeni skladateljima Matetiću (tri pogovora), Matku Brajši Rašanu (dva pogovora), Borisu

Papandopulu (dva skupa), Vjekoslavu Gržiniću (dva skupa), Josipu Kaplanu (dva pogovora), Milutinu Poliću, Natku Devčiću, Ivanu Zajcu, Josipu Mandiću, Slavku Zlatiću, Ivani Lang, Tihomilu Vidošiću, Dušanu Prašelju, Emilu Cossettu, melografa i glazbenim piscima Nedjeljku Karabaiću i Vladimiru Fajdetiću, piscima Janku Poliću, Nikoli Poliću, Zvani Črnji, Mati Bastianu, Anti Dukiću,

etnografu i piscu Ivanu Jardasu (dva skupa), slikaru Ivanu Bastianu, istarskim preporoditeljima Matku Laginji, Vjekoslavu Spinčiću i Matku Mandiću, Matetićevim suradnicima Andriji Bonifačiću, Ljubdragu Brgiću, Miru Klobasu, Dinku Fiju, Boži Antoniću, Augustu Šuligoju, Ivanu Jardasu, Vinku Tadejeviću i Dušanu Prašelju. Usto, pogovori su bili posvećeni važnim povijesnim obljetnicama kao što su 320. obljetnica Zrinjsko-frankopanske urote, 125. obljetnica Čitalnice u Kastvu, 120. obljetnica prvoga *Hrvatskog tabora* te 70. i 50. obljetnica međudržavog razgraničenja Kastavštine. Nerijetko su pogovori, posebice oni posvećeni skladateljima, bili održavani u sklopu manifestacije *Matetićevi dani*. Pogovori u Spomen-domu Ronjgi izuzetno su važni za otkrivanje zaboravljenih i zapostavljenih značajnih ličnosti naše regije te za produbljivanju znanja o nezaboravljenim bardovima i događajima. Radovi sa znanstvenih skupova tiskani u zbornicima prilog su čuvanju baštine za buduće generacije.

Manifestacije su širokom krugu publike najprepoznatljiviji segment spektra

djelatnosti Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov*. Jedanput u godini organiziraju se manifestacije *Mantinjada pul Ronjgi*, *Proljeće u Ronjgima* te *Kanat pul Ronjgi*. *Večeri pul Matetićevega ognjišća* organiziraju se višekratno tijekom jedne godine, dok su trodnevni *Matetićevi dani* bijenalna manifestacija.

*Mantinjada*⁴ *pul Ronjgi* najvažnija je manifestacija Ustanove u očuvanju au-

tohtonoga glazbenog izraza Hrvatskog primorja i Istre. Jedan od najarhaičnijih glazbenih idioma u Hrvatskoj, čija su obilježja sviranje sopela, roženica, miha i vidulica, kao i kanat udvoje *natanko* i *nadebelo*, civilizacija polako briše. Da bi se taj glazbeni raritet održao, svake se godine u Ronjgima, u povodu Dana sv. Mateja (21. rujna, Dan općine Viškovo) organizira *Mantinjada pul Ronjgi – fešta od sopel i kanta*.

Na manifestaciju se pozivaju mladi sopci i kanturi do 22 godine starosti koji se natječu u svojoj sviračkoj odnosno pjevačkoj vještini. Iako je sopnja sopela i roženica dosta uznapredovala zahvaljujući školama sopnje, osobito na otoku Krku i u Istri, kanat udvoje malo je teže revitalizirati jer je taj arhaični način pjevanja među mladima već gotovo nestao.

⁴ Pojam *mantinjada* potječe od talijanske riječi *mattinata* (jutarnja pjesma) te označava kraći svečani instrumentalni odlomak koji se izvodi na sopelama. U prošlosti je *mantinjada* okupljala svadbenu povorku, a danas označava svečani instrumentalni (sopački) uvod koji je zapravo uvod u pučku svečanost (svadbu, ples).

Slika 7. *Kanat pul Ronjgi*; snimio: Boris Sušan

Nakon glavnoga natjecateljskog dijela *Mantinjade* nastupaju i parovi sopaca i kantura pod nazivom *svirka generacija* (npr. unuk – djed, učenica – nastavnik sopnje). U programu *Mantinjade pul Ronjgi* uvijek nastupaju i posebno pozvani gosti kao što su plesne folklorne skupine ili istaknuti izvođači etnoglazbe istarsko-primorske regije. Godine 2013. održana je 31. *Mantinjada pul Ronjgi*.

Kanat pul Ronjgi godišnji je susret pjevačkih zborova Primorsko-goranske županije. Na manifestaciji svaki zbor izvodi dvije skladbe hrvatskih autora prema vlastitom izboru, a na kraju manifestacije svi zborovi zajednički zapjevaju nekoliko Matetićevih skladbi.

Manifestacija *Proljeće u Ronjgima* susret je učenika osnovnih škola. Cilj susreta je njegovanje načela zavičajnosti i prenošenje ljubavi prema kulturnoj baštini na mlade generacije. Godine 2013. manifestacije je održana 35. put. Bogat i raznovrstan program, usmjeren na razvijanje dječjeg stvaralaštva, ali i na stjecanje novih znanja i interpretaciju umjetničkih sadržaja, svake godine okupi stotinjak učenika. U jutarnjem dijelu programa

učenici pod vodstvom mentora stvaraju svoja mala umjetnička djela u ovim radionicama: likovnoj, radionici mladih skladatelja, novinarskoj, literarnoj, foto-grafskoj i kiparskoj te u pjevačkom zboru. Poslijepodnevni dio programa namijenjen je predstavljanju nastalih radova. *Večeri pul Matetićevega ognjišća* posvećene su čakavskom pjesništvu. Tradicionalne glazbeno-književne večeri održavaju se u glazbenoj slušaonici Ustanove, u prostoru restorana *Ronjgi*, a dio i u lokalitetima izvan Ronjga. Na tim se susretima sastaju pjesnici članovi Katedre Čakavskog sabora koji predstavljaju svoje knjige što ih je objavila Ustanova. *Matetićevi dani* možda su najvažnija manifestacija Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov*. Riječ je o svečanosti zborskog pjevanja koja se održava bijenalno, tijekom tri večeri, s različitim programima. Prvi *Matetićevi dani* održani su 1980. godine

kao proslava 100. obljetnice Matetićevega rođenja. Kulturno-prosvjetno društvo *Ivan Matetić Ronjgov* okupilo je zborove riječke regije i Istre koji su u sklopu manifestacije na koncertima u Rijeci i Puli izvodili Matetićeve skladbe. Godine 2012. održani su *17. Matetićevi dani*. Manifestacija je obuhvatila koncerte amaterskih pjevačkih zborova te vokalnih sastava većinom iz istarsko-primorske regije, ali i iz cijele Hrvatske, pa i inozemstva. Iako su glavninu programa činili nastupi pjevačkih zborova, bilo je i instrumentalnih točaka. Na nekoliko manifestacija jedan od tri koncerta na *Danima* priređivala je i Glazbena škola Ivana Matetića Ronjgova Rijeka. Za razliku od svih ostalih događanja koja se održavaju u Ronjgima a organizira ih Ustanova, koncerti *Matetićevih dana* održavaju se najčešće u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja u Rijeci.

Slika 8. Proljeće u Ronjgima; snimio: Boris Sušanj

Od 1980. do 1996. godine raspisivan je natječaj za nagradu *Ivan Matetić Ronjgov*, koja je dodjeljivana za najbolje nove, dotad neizvođene i neobjavljene zbarske skladbe nastale na osnovi čakavskih stihova i istarsko-primorskoga glazbenog izričaja. Predsjednik tročlanoga ocjenivačkog suda do kraja života bio je skladatelj Boris Papandopulo, a kasnije je to postao Dušan Prašelj. Nagrađene zbarske skladbe prouzvodile su se na *Matetićevim danima*, a u sklopu priredaba predstavljane su i notne zbirke nagrađenih skladbi čiji je izdavač bilo Kulturno-prosvjetno društvo odnosno Ustanova *Ivan Matetić Ronjgov*. Višekratno su nagrađivane skladbe Josipa Kaplana, Nella Milottija, Nikše Njirića, Lovre Županovića, Tomislava Uhlika, a među dobitnicima nagrada bili su i Dario Bassanese, Dimitrije Golemović, Branko Starc, Emil Cossetto i Branko Okmaca. Od 1998. više nije

raspisivan natječaj nego su od tada pa do 2004. godine od pojedinih skladatelja naručivane nove zbarske skladbe. I te su skladbe bile prouzvođene te objavljivane u notnim zbirkama u sklopu *Matetićevih dana*. U zbirkama novih zbarskih skladbi objavljene su skladbe Nikše Njirića, Tomislava Uhlika, Nella Milottija, Branka Starca, Dušana Prašelja, Sanje Drakulić, Damira Bužlete, Branka Okmace, Đeni Dekleve-Radaković i Bruna Krajcara. Pojedine manifestacije bile su posvećivane obilježavanju godišnjica rođenja pojedinih hrvatskih skladatelja, pa su tada okosnice koncertnih programa bile zbarske skladbe dotičnog skladatelja. Osim Matetiću, *Matetićevi dani* bili su posvećeni Matku Brajši Rašanu, Borisu Papandopulu, Vjekoslavu Gržiniću, Ivanu Zajcu, Josipu Kaplanu, Slavku Zlatiću, Dušanu Prašelju, Emilu Cossettu, Tihomilu Vidošiću i Ivani Lang.

Slika 9. *Matetićevi dani*; snimio: Boris Sušan

Tijekom tridesetak godina mnogo je solista, instrumentalista, zborova, orkestrara i skladatelja svojim sudjelovanjem pridonijelo kvaliteti umjetničkog stvaralaštva na *Matetićevim danima*. Zajedničkim radom promican je ne samo velikan istarsko-primorske glazbe Ivan Matetić Ronjgov već i njegovi sljedbenici, poticano je stvaralaštvo novih djela pisanih na čakavskome glazbenom i jezičnom idiomu.

Pri Ustanovi *Ivan Matetić Ronjgov* djeluje i pet katedri: Katedra čakavskih pjesnika, Mješoviti pjevački zbor *Ronjgi*, Katedra za istraživanje glazbene baštine Rijeke i okolice, Mladi glazbenici te Delavska katedra. Katedra čakavskih pjesnika okuplja pjesnike koji održavaju čakavske večeri pod nazivom *Večeri pul Matetićevega ognjišća*. Sudjelovali su u prezentaciji knjige *Čakavčiči pul Ronjgi* (učenički čakavski stihovi i proza), zbirke *Pul Matetićevega ognjišća* te na ostalim manifestacijama (*Proljeće u Ronjgima*, *Mantinjada pul Ronjgi*). Pojedini pjesnici članovi Katedre čakavskih pjesnika aktivni su i u programima ostalih katedri Čakavskog sabora.

Mješoviti pjevački zbor *Ronjgi* najmlađa je katedra Ustanove osnovana 2011. godine pod vodstvom maestra Darka Čaragonje, ujedno i ravnatelja Ustanove. Zbor je osnovan dvije godine nakon odvajanja Ustanove od Riječkoga oratorijskog zbora *Ivan Matetić Ronjgov*. Spomenuti je zbor 1990. godine osnovao maestro Dušan Prašelj, a okosnicu koncertnog programa zbora od osnutka do danas čine

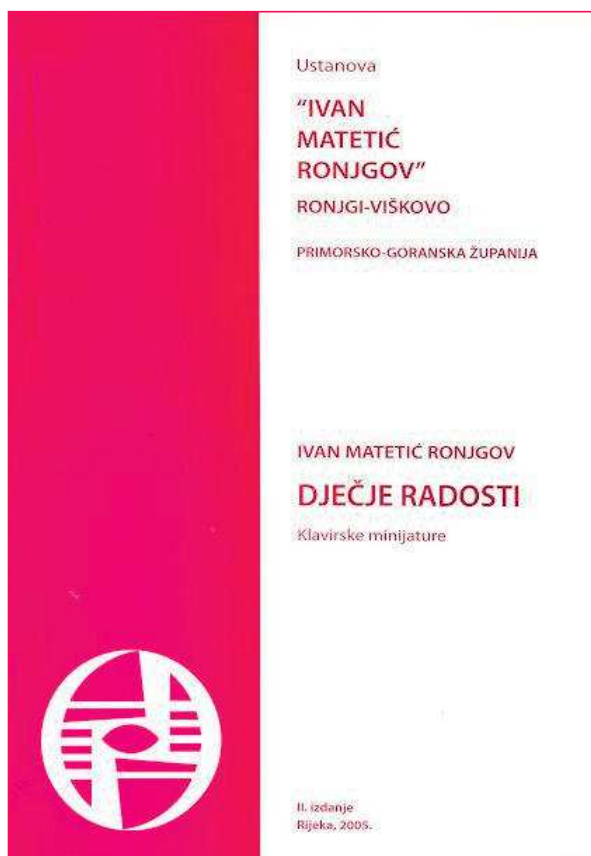

Slika 10. Mladi glazbenici; snimio: Boris Sušanj

djela skladateljā riječke regije. Osnivanje Mješovitoga pjevačkog zbora *Ronjgi* proisteklo je iz želje da se u sklopu Ustanove okupe pjevači srednje životne dobi koji će zbornim pjevanjem promovirati kulturnu baštinu. Okosnica njihova repertoara su skladbe utemeljene na istarsko-primorskome melosu, a slijede narodne i duhovne skladbe te različite obrade popularnih pjesama.

Katedra za istraživanje glazbene baštine Rijeke i okolice jedna je od novijih katedri Ustanove. Osnovana je u dogovoru Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov* i Odjela za kulturu grada Rijeke.

Svojim programom i ciljevima ta se katedra dopunjuje s djelovanjem Ustanove na području istraživanja i vrednovanja muzikološke i etnomuzikološke građe područja Primorsko-goranske županije, kao i s nastojanjima na području širenja spoznaja o glazbenicima našeg područja i njihovim ostvarenjima te međusobnim prožimanjima i utjecajima. Predmet istraživanja je svekolika glazbena građa duhovnoga i svjetovnog sadržaja na području Rijeke i riječke okolice, a konačni

Slika 11. *Dječje radosti*

je cilj istraživanja osnivanje institucije koja će se brinuti o materijalnim ostacima – svjedočanstvima glazbene baštine Rijeke i njezine šire okolice.

Ustanova *Ivan Matetić Ronjgov* pokrenula je 2004. sekciju Mladi glazbenici, koja je zapravo glazbeni tečaj. Polaznici su učenici osnovnoškolske dobi iz Viškova i okolice koji dva puta u tjednu imaju nastavu klavira i gitare. Tečaj pohađa dvadesetak učenika koji nastupaju dva puta u godini u glazbenoj slušaonici Spomen-doma, sudjeluju na manifestaciji *Proljeće u Ronjgima* te na priredbama za potrebe Općine Viškovo.

Delavska katedra osnovana je 2006. radi osmišljavanja obrtničke tradicije Halubajštine⁵.

⁵ Halubje je naselje u općini Viškovo.

Kiparska škola *Mato Tijardović – Viškovo* osnovana je 2007. godine kao sekcija *Delavske katedre* s ciljem da svim zainteresiranima, a posebno djeci i mladima, omogući rad s drvom i pokaže što se i kako se može raditi u drvu. U svom kratkom postojanju katedra je postigla lijepe rezultate i entuzijazmom predsjednika osmislila različite projekte kao što su natjecanje u košnji, kopanju te pripremi kataloga starih autohtonih predmeta našeg kraja, objedinjene pod naslovom *Da se ne pozabi*.

Izdavačka djelatnost također je važan segment svekolikog djelovanja Ustanove. Od 1980. do danas u izdanju Kulturno-prosvjetnog društva odnosno Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov*, kao samostalnih izdavača ili suizdavača, objavljeno je mnogo knjiga i notnih izdanja. Niz od sedam knjiga *Pul Matetićeve ognjišća* obuhvaća čakavske stihove i prozu pisaca okupljenih u Katedri čakavskih pjesnika. Svake godine Ustanova *Ivan Matetić Ronjgov* raspisuje natječaj za literarna ostvarenja na čakavskom jeziku namijenjena učenicima osnovnih škola s područja Primorsko-goranske županije. Izbor radova provodi prosudbena komisija u dvije kategorije: od 1. do 4. razreda osnovne škole te od 5. do 8. razreda. Odabrani se radovi svake godine tiskaju u zbirci *Čakavčiči pul Ronjgi*, a od 1995. do 2013. godine objavljeno je 18 zbirki. Od 1992. godine tiskano je 38 knjiga, od kojih 30 pripada području književnosti, većinom poeziji. Objavljene su pjesničke zbirke Davida Kabalina, Ljube Pavešića, Zorana Kompanjeta, Zdravke Žeželić Alić, Ivanke Glogović Klarić, Cvjetane Miletić, Vlaste Sušanj Kapićeve, Ljubdraga Brgića, stihovi i proza Berta Lučića te drugih autora. U knjizi *Lepa*

minja/Morem opčinjena objavljeni su stihovi I. Glo-gović Klarić koje je uglaz-bila Natalija Banov.

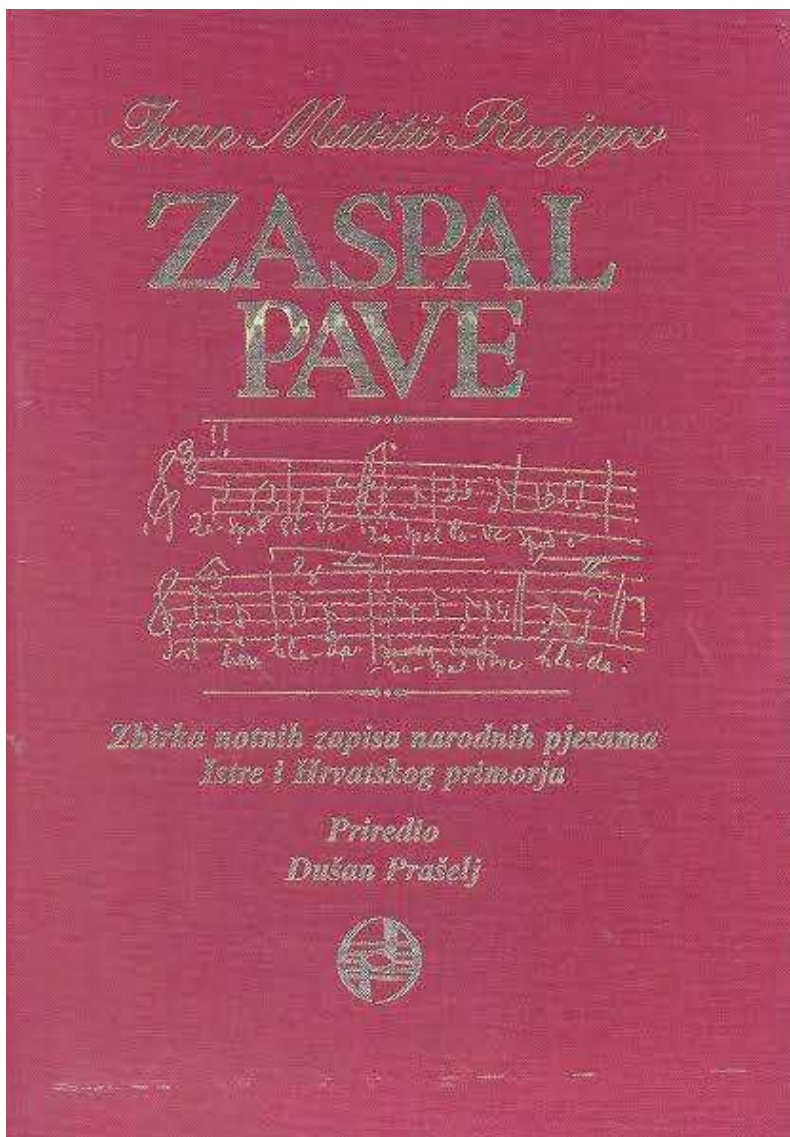
O djelovanju Ustanove svje-doči spomen-knjiga 1979. – 1999. *Dvadeset proljeće u Ronjgima* (1999.) te mo-nografija uz 30 godina spo-men-doma *Ivana Matetića Ronjgova* s naslovom *Kanat – litrati – beseda* (2009.). Za glazbenu djelatnost Usta-nove zanimljiva su izdanja *Početnica za svirku sopela i kanat po starinsku* autora Ivana Pavačića Jecalićeva (suizdanje, 2011.) te *Franjo Godec. Život i djelo*⁶ autori-ca Marije Riman i Barbare Riman (suizdanje, 2011.). Nakon znanstvenog skupa posvećenoga istaknutome riječkom skladatelju Usta-nova je objavila djelo *Josip Kaplan / Zbornik radova* (2012.). Zaseban niz čini

šest zbornika *Ivan Matetić Ronjgov*; u I., II., V. i VI.

zborniku uglavnom su tekstovi sa skupo-va/pogovora održanih u Spomen-domu Ronjgi te tekstovi koji dokumentiraju rad KPD-a Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov*; III. je zbornik pretisak rada Ive Jardasa *Kastavština – Građa o narodnom životu i običajima u kastavskom govoru*⁷, dok su u IV. zborniku, naslovljenom *Dragi moj ženso*, objavljena Matetićeve pisma.

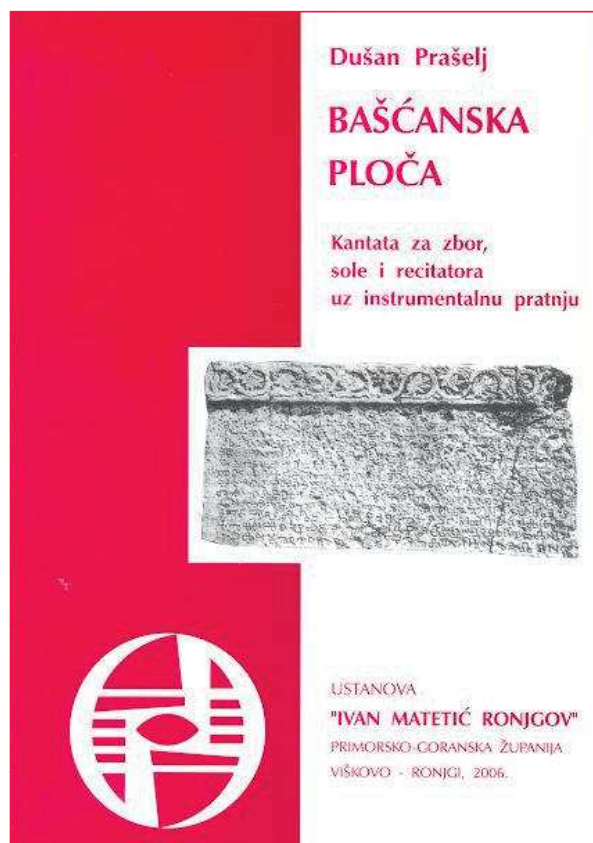
⁶ Franjo Godec (Koprivnica, 1917. - Rijeka, 1999.) bio je prvak Opere Narodnog kazališta Ivana pl. Zajca u Rijeci.

⁷ Pretisak iz *Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena*, 1957.

Slika 12. *Zaspal Pave*

Od 1980. godine objavljena su čak 44 notna izdanja. Među njima 11 tiskovina sadržava Matetićeve skladbe (zborske radove i solo popijevke) te Matetićeve melografske zapise, u sedam notnih izdanja obuhvaćene su duhovne skladbe Ivana pl. Zajca (mise, *Te Deum*, zbirka *Ave Maria*). Također sedam izdanja sadržava zbarske skladbe (mise i kantate) Dušana Prašelja. Po jedna zbirka zbarskih skladbi pripada skladateljima Matku Brajši Rašanu, Nelli Milottiju, Josipu Kaplanu, Borisu Papandopulu, Leu Ivančiću te uglazbljenim stihovima pjesnikinje i glazbene pe-

Slika 13. Bašćanska ploča

dagoginje Dorotee Štifanić-Mislej. Dvi-je su tiskovine melografski zapisi Ivana Pavačića Jecalićeva, a 11 zbirki notnih skladbi nastalih za manifestaciju *Matetićeve dani* već su spomenute.

Sukladno svojem teritorijalnom smještaju, Spomen-dom u Ronjgima, Ustanova *Ivan Matetić Ronjgov* sudjeluje u kulturnim programima Viškova, Rijeke i Primorsko-goranske županije.

Ustanova je specifična kulturno-spomenička te turističko-izletnička asocijacija u rodnoj kući skladatelja čija je zasluga u promicanju kulturnog identiteta grada Rijeke, općine Viškovo, Kastavštine i cijele primorsko-goranske regije neizmjerne.

MEMORIAL HOME OF IVAN MATETIĆ RONJGOV/ INSTITUTION IVAN MATETIĆ RONJGOV

The Memorial Home of Ivan Matetić Ronjgov is situated in the study of composer and melodist Ivan Matetić Ronjgov, in Ronjgi near Viškovo, Primorsko-goranska County. The house itself is a monument under protection, registered in the Register of Cultural Property as immovable cultural property. The Memorial Home is the headquarters of the Institution Ivan Matetić Ronjgov, whose aim is to preserve cultural heritage and indigenous folklore, to revive folk customs of the coastal region, to involve young generations in the domestic "beseda and kanat" (folk talk and singing), and to improve the quality of tourist offer. In its programmes the Institution attaches great importance to the Chakavian dialect, and its scope of activities includes the following: musical and theatrical work, museum, exhibition and gallery activities, publishing, library, events organisation, scientific research work, and cultural heritage protection. While the presentation of music through musical and theatrical events (concerts, musical and theatrical forums, and music sections work) is the basis of most events (Matetićeve dani - Matetić Days, Matinjada pul Ronjgi, Kanat pul Ronjgi), its performance together with the presentation of musical heritage plays an important role in the other above mentioned activities. The Institution runs a workshop, cares for the Ivan Matetić Memorial Room, and preserves and protects manuscripts. The music classroom-listening room is furnished with sound and video reproduction equipment, and the showcases display Matetić facsimile autographs. All documents pertinent to Matetić life and work are displayed in the Memorial Room. The Memorial Room also holds valuable archival content: the legacy of Ivan Matetić Ronjgov, and manuscripts and copies of compositions by Matko Brajša Rašan. The most precious part of the Matetić legacy is manuscripts and sheet music (melographic notations and compositions). There are five Sections at the Institution Ivan Matetić Ronjgov: Chakavian Songs, Mixed Choir Ronjgi, Musical Heritage of Rijeka and the Surrounding Area Research, Young Musicians and Delavska katedra.